

Andrzej Kucner
UWM w Olsztynie

Nietzsche i Deleuze. Interpretacja – inspiracja – transformacja
[résumé]

Więź łącząca Gillesa Deleuze'a z Friedrichem Nietzschem do dziś pozostaje filozoficznym fenomenem. Przyczyn tego stanu jest wiele. Pierwsza ich grupa ściśle się łączy z pasją badawczą Deleuze'a, dzięki której powstała szczególna z wielu względów, współczesna wykładnia filozofii Nietzschego. Chodzi przede wszystkim o dwie znane prace G. Deleuze'a poświęcone filozofii Nietzschego: *Nietzsche et la philosophie*, (P.U.F., Paris 1962) oraz *Nietzsche. Sa vie, son oeuvre avec un exposé de sa philosophie*, (P.U.F., Paris 1965). Drugą grupę stanowią dążenia do sformułowania własnego poglądu, w którym - mimo oczywistego dążenia filozofa do samodzielności i oryginalności – wyraziło się pewne szczególne nastawienie oraz klimat myślenia pod wieloma względami zbliżający Deleuze'a do Nietzschego. Istoty tego związku nie tłumaczy jednak ani idea zapożyczenia, ani tym bardziej powtórzenie kluczowych tez filozofii Nietzschego. W konfrontacyjnym spojrzeniu na związek obu myślicieli ujawnia się zarówno splecenie ich poglądów, lecz także jednakowo istotne dążenie do twórczego przekroczenia i transformacji idei Nietzschego przez Deleuze'a. Pewne jest, iż wzajemnej więzi nie da się zredukować do jednego tylko wymiaru spowinowacenia. Nie był więc Deleuze ani uczniem czy kontynuatorem, ani spadkobiercą czy popularyzatorem, ani też wyłącznie krytykiem. Każda z tych ról jest w części jego udziałem, lecz w żadnej nie może się wyczerpać złożony związek obu filozofów.